

Kabinet ilustrácie — X.

KATARÍNA SLANINKOVÁ

— Traja kamoši...

V kabinete chémie sa miešajú vône a pachy, v prírodovednom kabinete zasa čosi rastie a niečo, zaliate v skle, nás upúta vo vitríne. V kabinete jazykov sa poväľujú kopy kníh a v kabinete hudobnej výchovy, tam zasa zneje množstvo zvukov. Ale čo sa deje v kabinete ilustrácie? Hm... tam sú uložené príbehy s obrázkami. Čakajú na to, kedy sa na ne pozriete a povieť: „TOTO!“ Toto som už videl. Toto si pamätám z knižky...

NUTKANIE. **TAK NEJAKO BY SOM TO NAZVALA.**

Také tenké čiary, ako vlásoknice a tak aj naukladané, v presnej logike, vytvárajúce spleť niečoho, čo zblízka vyzerá inak ako z dialky. A potom hutné ťahy štetcom, tlmené farby, zjednodušená štylizácia. A – v ďalšej knihe – výrazne zjednodušená farebnosť, uzavretá v silnej kontúre. Potom ponášky na komix. A farebné – det(in)ské kresby, len na ne priložiť pauzák a obkreslí ich každý tretíak.

Katarína Slaninková je chameleón. Premieňa sa v čase, ale nie v každej knihe, chytí sa jednej formy, a potom ju ťahá, vzájomne prepletá technické riešenia ilustrácie, opakuje v detailoch postupy a až vtedy, keď ju unavia (alebo otrávia), ich opustí a vyberie sa úplne iným smerom.

Práca s ceruzkou je v jej ilustrátorskom diele dominantná: pozeráte sa a vidíte ako tancuje na papieri. Ide totiž v páre so spisovateľom – vo vášnivých textoch vášnivo, v tých silových tlačí do papiera linku, v jednoduchých detských ju len tak, lenivo ťahá.

Vždy do ilustrácií vtlačá čas a priestor, v ktorom sa príbeh odohráva, hrá sa so sociálnou realitou, so

svojou predstavou o vzťahoch, v ktorých žijú hrdinovia knižiek – zrkadlí ich pohodu, či ťarchy spôsobom, aby čitateľ nemal prácu s dešifrovaním – jednoducho pozriem a vidím (čo budem čítať).

Kašle na to, že ilustrácia pre dospelých by mala vyzeráť dôležite a dôstojne. Jej ilustrácie súčasných autorov ako Peter Pišťanek či Peter Krištúfek stierajú hranicu medzi detským a dospelým čitateľským svetom. A ilustrátorku to baví – balansovať, skúšať, koľko unesie čitateľ. Deti ťahá do dospeláckej štylizácie, do páťosu, jemnosti, naopak dospelých necháva prekvapených v detskej zjednodušenej kresbe, v kolotočiarskej farebnosti.

Stala sa obsadzovanou: a tým dostáva možnosť výberu. Alebo to bolo inak: jej schopnosť meniť spôsob ilustrovania, také remeselné chameleónstvo jej prinieslo možnosť výberu. Každopádne: už nemusí ilustrovať so zaťatými zubami. To jej dáva voľnosť. Možno preto mnohé z jej ilustrácií krásne stoja ako samostatné výtvarné diela. Dajú sa vytiahnuť z knižiek a zavesiť na stenu, ale akoby hovorili, že sa k nim dajú pripísať nové slová. Aj niekoľkokrát. S inou básňou, alebo s iným vtipom vyznejú rovnako: fakt dobre.

Je to paradox: lebo Katarína Slaninková nepatrí k ilustrátorom, ktorí by mali potrebu skrývať vlastné odkazy pre čitateľa v detailoch. Jednoducho číta a potom to nakreslí.

Jiří Olič kedysi varovne zdvihol prst a napísal, aby si dala pozor, že „ilustrátorstvo už zničilo množstvo umelcov“. Hej, nájsť mieru, vybalansovať čas, v ktorom bude popisovať – dávať tvár a atmosféru – dielam iných a čas vlastného sveta, to chce disciplínu. Ale raz to povedala: „... po nociach kreslím knižky, cez deň obrazy“.

Ida Želinská

(kurátorka TOTO! je galéria, Bratislava)

KATARÍNA SLANINKOVÁ

*(*1975, Bratislava)*

študovala na Strednej škole umeleckého priemyslu u prof. Gabriela Štrbu, a potom na katedre grafiky VŠVU v Bratislave u doc. Róberta Jančoviča, neskôr absolvovala stáž na katedre grafického dizajnu UMPRUM u prof. Zdeňka Zieglera. Ilustrovala množstvo detských kníh, ale aj kníh pre mládež, napríklad *Naša mama je bosorka!* (2000), *Posledné skazky o Vladovi* (2002), *Recepty z rodinného archívu* (2004), *Mám sa* (2004), *Tichí spoločníci* (2005), *Poletíme za dúhou 2* (2006), *Veselé počítanie* (2008), *Mafstory* (2008), *Šepkár* (2008), *Sing mit* (2010), *Marianka* (2011), *Tajomstvá mojej ulice* (2011), *Venussha* (2011), *Barbarskí Slovania* (2012), *Ale* (2012), *Od porážky k porážke* (2013), *Krátké prózy* (2013), *Traja kamoši a fakticky fantastický bunker* (2015), *Traja kamoši a fakticky fantastický poklad* (2016), *Turci, habsburgovci a iné pohromy* (2016) a *Traja kamoši a fakticky fantastický výlet* (2019).

Získala viaceré ocenenia v súťažiach Najkrajšie knihy, v rokoch 2013 a 2015 vystavovala na Bienále ilustrácii Bratislava, voľnú tvorbu aj v Japonsku, Egypte, Srbsku, Maďarsku či Bielorusku.